

De blaa Øjne

For 150 Aar siden levede der i Helsingør en ung Skipper, som var meget forelsket i sin unge smukke Kone. Da Lykken nu i Tidens Løb stod hans Flid og Snildhed bi, og han fik sit eget Skib, opkaldte han det efter hende: »Den smukke Sofie«. Og han fik en Billedskærer i Dragør til at skære ham en Gallionsfigur til Skibet, saa lig den virkelige Sofie som han kunde gøre den, malet rosa og himmelblaa, – efter hendes egen Søndagskjole, som han Aaret før havde bragt hjem til hende fra Spanien, og med de lange krøllede Lokker, som den unge Skipper-madam selv om Dagen skjulte under en ærbar lille hvid Kappe, bølgende bagud som om Vinden legede med dem, og forgyldt med ægte Bladguld.

Han var meget stolt af og glad over sin Gallionsfigur og talte om den til sin Kone. »Er hun ikke dejlig?« sagde han. »Bestandig lidt forud for mig selv træder hun den blaa Bølge som i en Dans. Hun ler ind i Sne-stormen og blinker ikke i det salte Havskum. Skulde jeg nogensinde være bange for at følge efter hende? Jeg har set hende med en Maage paa Hovedet.« Men hans Kone var skinsyg paa Gallionsfiguren. »Saadan er Mænd,« sagde hun. »De Piger, som vender Ryggen til dem, og som ikke gider sætte deres Haar op, men lader det flyve efter dem, dem tænker de paa, og dem taler de om. Men deres honnette¹ Koner, som gaar hjemme og gør foraaarsrent i Stuerne, dem forstaar de slet ikke.« »Oh, min bedste lille Ven i Verden,« sagde han, »hvad skulde jeg vel stille op med en Kone som jeg forstod? Jeg elsker hende, fordi hun ligner Dig, og jeg elsker Dig, fordi Du ligner hende. En Sømand har et stort, groft Hjerte, som han har en stor, grov Næve, det kan nemt rumme to smukke Piger paa een Gang. Ja, det kan rumme alle Verdens Piger, og velsigne jer dertil, fordi I er saa glatte og lette og nette. Men saa velsigner jeg ogsaa Dig, fordi Du har saadan et lille bitte bitte Hjerte, at det ikke har Plads til mere end een Mand, ja ikke en Gang til en hel Mand, men noget af ham vil altid stikke udenfor, og saa sukker Du og siger: »Hvorfor skal han dog ogsaa have det og det?« Men Du ved

1. Honette: ærlige og redelige.

dog godt, at naar jeg vil have et Kys, kommer jeg hjem til Helsingør. Og mens vi nu taler om at kysse og den Slags, – kan Du lide at blive kysset?» »Det er ogsaa et Spørgsmål at gøre sin Kone,« sagde hun, »og Du forstaar mig slet ikke.«

Nu hændte det at Skipperen, da han foer paa Ostindien,² fik Held til at redde en gammel indisk Konge paa et Ørige fra onde og forræderiske Stormænds Anslag, og at føre ham i Sikkerhed til hans Datters og Svigersøns befæstede Borg paa en anden Ø. Og da nu den gamle Konge igen følte sig omgivet af Folk, der elskede ham, takkede han med Glædestaarer i Øjnene sin Redningsmand for hans Bistand og lod ham til Belønning overrække to sjældne og kostbare Safirer, saa blaa, klare og dybe som det indiske Ocean. Disse to Juveler fik den unge Dronning, paa Skipperens Bøn, sin Juveler til at sætte ind i Gallionsfigurens Træansigt som to blaa Øjne. Nu blev den unge Skipper først rigtig hjertens fornøjet med sin »smukke Sofie«. »Fra nu af,« sagde han til sig selv, »har hun ogsaa min Kones Øjne!«

Og da han kom hjem til Helsingør, viste han straks sin Kone de blaa Øjne.

»Nu først er hun som hun skal være,« sagde han. »Se, hvor hendes Øjne straalet. Med dem har hun, paa Hjemrejsen, set Flyvefiskene springe forbi paa en Fods Afstand og stirret mod Fuldmaanen, der stod baade oppe paa Himlen og nede i Søen.« »Det ligner da ikke noget at bruge Ædelstene paa den Maade,« sagde hans smukke Kone. »Det var meget bedre at Du gav mig dem til et Par Ørenringe.« »Min Skat, min Sukkertop,« svarede han hende. »Bed mig om hvad Du vil i Verden, men bed mig ikke om det, for jeg kan ikke gøre det.« »Du forstår mig slet ikke,« sagde hun.

Nu turde den unge smukke Skippermadam ikke mere bede sin Mand om de blaa Sten. Men hun tænkte paa dem hver Dag og saa sig tit i Spejlet, idet hun forestillede sig hvor godt de vilde have klædt hende, hvis de havde siddet i hendes Øren. Aftenen inden hendes Mand igen skulde afsted, denne Gang til Guldkysten,³ gav Skipperforeningen i Helsingør et Gilde for ham. Og mens han der sang og var lystig med sine gamle og unge Fæller, gik hans Kone med en Lygte i Haanden ned til Havnen, hvor hun havde sat Helsingørs Glarmester Stævne, og hun holdt der Lygten for Glarmestøren, mens han tog Safi-

2. foer paa Ostindien: sejlede til havne i den del af verden, man i dag kalder Sydøst-Asien.

3. Guldkysten: tidligere navnet på den del af Vestafrikas kyst, som svarer til nuværende Ghanas kyst.

lsingør. Og
t blive kys-
un, »og Du

1,2 fik Held
og forræde-
ns Datters
den gamle
kkede han
and og lod
r, saa blaa,
den unge
Gallionsfi-
ipper først
sagde han

me de blaa

for hendes
vefiskene
anen, der
ikke noget
one. »Det
Min Skat,
vil i Ver-
Du forstår

bede sin
og saa sig
ave klædt
en hendes
Skipper-
ang og var
en Lygte i
larmester
n tog Safi-

70 rerne ud af Gallionsfigurens Øjenhuler og satte to Stykker blaat Glas
ind i Stedet for. Men Safirerne selv lagde hun i en lille Æske og stak
Æsken i Lommen paa sit Underskørt. Hendes Mand var næste Morgen
endnu lidt søvndrukken, han lagde ikke Mærke til nogen Forandring,
men kyssede sin Kone kærligt Farvel og vinkede fra sit Dæk til hende,
saa længe hun vinkede til ham. Og da han var rejst bort, fik den
smukke Sofie Guldsmeden til at indfatte de blaa Sten i et Par Øren-
75 ringe.

Men efter nogen Tids Forløb mærkede Skipperkonen, at hendes
Syn ikke længere var saa godt som før, men fra Dag til Dag blev min-
dre klart. Intet, hverken Gulv eller Vægge, syntes længere helt fast,
men alt gyngede op og ned, og store mørke Pletter svømmede til alle
80 Sider forbi hendes Blik. Til at begynde med gjorde hun sig ikke Be-
kymringer derved, men da hun en Dag ikke kunde træde⁴ sin Synaal,
blev hun forskrækket, og efter endnu nogle Dage opsøgte hun en gam-
mel Finnekone i Byen og bad hende om Raad.

Denne ældgamle Kone sad igen i Helsingør, efter at for næsten
85 hundrede Aar siden Kong Frederik V ved sin Tronbestigelse havde
ønsket at lade alle sine to Rigers Undersaatter stede for sit Ansigt og
havde sendt Bud ogsaa efter dem, der boede allerlængst mod Nord, saa
at han kunde lære deres Klædedragt, Sæder og Sange at kende. Hen-
des egen Fader havde været den Anfin,⁵ som de kaldte Ganfin,⁶ og
90 som solgte Søfolk god Vind i en Sæk. Løste man den første Knude paa
Sækken, fik man en frisk og munter Brise, der fyldte Skibets Sejl saa
at det løb ad Havfladen som i en Dans, løste man den anden Knude, fik
man en strygende Kuling, der satte Skum paa Bølgerne, og løste man
den tredje, fik man en brølende Storm, der lod det knirke i Sejl og Bord
95 og fejede Skibet op og ned af sorte Bølgedale, gennem Nordsøen, Ska-
gerrak og Kattegat, lige ind i Øresund forbi det graa Kronborg Slot.
Men Konen selv, hans Datter, kendte til Urter, Lægemidler og Besvær-
gelser.

100 Hun forsøgte nu i nogen Tid at kurere Skippermadammens Øjne og
behandlede dem baade med Øjenvande og med Balsam. Men intet af
hendes Midler virkede, og til Slut rystede hun paa Hovedet og sagde:
»Jeg ser at jeg ikke kan hjælpe Dig, og alt hvad jeg forsøger mig med vil

4. Træde: træde.

5. Anfin: finne.

6. Ganfin: troldkyndig finne.

gøre Dig mere Skade end Gavn. Thi de Magter, som vi har kaldt til
Hjælp, har slaaet sig sammen med dem som vi vilde til Livs. De forme-
ner,⁷ tror jeg, at her er en Uret blevet gjort dem alle. Det vil blive rin-
gere og ringere med Dit Øjesyn, og inden længe vil Du være ganske
blind.«

Den ulykkelige unge Kone brast da i Graad, store Taarer trillede ud
af hendes halvblinde blaa Øjne. »Oh, Gud give,« raabte hun, »at 'Den
smukke Sofie' var hjemme igen i Helsingørs Havn, saa at jeg kunde
tage Glasstumperne ud og sætte de to Ædelstene ind, hvor de hører til!«
Hun greb den gamle Finnekones runkne sorte Haand. »Oh, gode
Sunniva,« sagde hun. »Hold min Haand fast og før mig ned til Havnen,
og meld mig der at Du mod Himlen ser det velsignede Tegn: et Sejl og
min Mand komme tilbage til mig. Før hans Skib og ham selv i mine
Arme igen, saa jeg kan sige ham at han fra nu af frit maa fylde sit store
kærlige Hjerte, saaledes som han, naar han tog mig om Brystet, kær-
ligt fyldte sin store Haand.«

Men Skibet kom ikke tilbage. I Stedet kom der Brev fra Konsulen i
Porto i Portugal, som underrettede Folk i Helsingør om, at det ud for
hans By var gaaet til Bunds med Mand og Mus. Og det var en højst
mærkelig og uforklarlig Omstændighed, skrev Konsulen, at det midt
paa Dagen, mens Solen stod højt, var løbet lige ind i en stejl Klippe, der
ragede højt op af Søen.

(1942)

7. formener: mener.